

SIGNAAL

GROOTE BROEL

03
-
23

CONTACTBLAD VOOR BEWONERS, FAMILIE,
VRIJWILLIGERS EN BEZOEKERS VAN ZORGGROEP H. HART

DESSERTBUFFET
IN BUDALYS

FOTOSHOW
KORTRIJK VROEGER EN NU

INTERVIEW
OMER SOUBRY

DE SIGNAALREDACTIE

Verantwoordelijke
Signaal DVC en Westerlinde

ISABELLE

Verantwoordelijke
Signaal Pamele en Aurélys

SAARTJE

Verantwoordelijke
Signaal WZC en AW

MATTIJS

MAARTE

Mattijs

Denk ik aan de maand maart, dan denk ik aan Edith.

Dit moet ik misschien even uitleggen.

Toen ik een jaar of tien was, ondertussen al veel te lang geleden, kwam er twee keer per week een huishoudster bij ons langs. Edith, inderdaad. De titel huishoudster is natuurlijk een breed begrip. Een van de synoniemen is ‘Maarte’. Edith was echter zoveel meer. Naast de typische huishoudelijke taken ontfermde ze zich ook over bengels als deze jongen. Ze hielp me met mijn huiswerk, maakte eten en keek erop toe dat ik niet te lang aan het televisiescherm zat gekluisterd.

Edith had verschillende gezinnen waar ze af en toe een handje ging helpen. Veel huizen, veel kinderen, veel situaties. Ik heb geen idee op hoeveel plaatsen ze de ‘Maarte’ was. Maar het waren er veel. Al denk ik niet dat ze mij snel zal vergeten.

Zo was ik eens met strafwerk naar huis gekomen. Twee bladzijden diende ik van de schoolmeester vol te schrijven en, niet onbelangrijk, de handtekening van een van de ouders diende erop te komen. Bij dat laatste punt zakte de moed me in de schoenen. Hoe kon ik mijn ouders in volle onwetendheid laten terwijl het strafwerk toch ondertekend bij de schoolmeester landde?

En toen schakelde ik Edith in.

‘Edith, heb jij eigenlijk een handtekening?’

‘Ja, iedereen heeft een handtekening.’

‘Mag ik die eens zien?’

‘Natuurlijk.’

‘Ik heb hier toevallig een blad oud papier. Hier, in het hoekje is er nog plaats.’

...

‘Wow, mooie handtekening.’

En weg was ik. Alsof ik de handtekening van een popster had gekregen. De volgende dag gaf ik fier mijn strafwerk aan de schoolmeester af. Case closed. Dacht ik.

Ik had een pientere schoolmeester. Op zich een goede zaak, maar in deze situatie absoluut niet. Hij had het binnen de vijf seconden door, dat de handtekening op mijn strafwerk niet die van mijn vader of moeder was. Ik vermoed dat hij bij het begin van het schooljaar alle handtekeningen van de ouders in detail had bestudeerd. Gevolg: ik kreeg nog een extra straf, met een serieuze blaam van mijn ouders erbovenop en ik diende mijn excuses aan Edith over te maken. Die wuifde lachend het voorval weg als kattenkwaad, ook al was het niet de eerste keer geweest. Ik heb haar vaak voor het blussen van spreekwoordelijke brandjes ingeschakeld, zonder dat ze het onmiddellijk door had.

Vergevingsgezind zijn ze dus ook, die kanjers van huishoudsters.

‘Maarte’ Edith, ik zal je nooit vergeten.

Nostalgie bij een verjaardag

Vorige maand ben ik 59 jaar geworden. Neen, het is geen onrechtstreeks aandringen op een verlaat verjaardagsgeschenk en ik wil evenmin beklemtonen dat ik in 2024 een spreekwoordelijke nieuwe voordeur krijg. Maar die verjaardag doet me denken aan mijn grootvader die in 1976 overleed op die leeftijd, na een slepend ziekteproces. De eerste overledene in mijn familie die ik goed kende. Hij was een kleine landbouwer op het dorpsplein van Dranouter. Zo'n kleine boerderijtjes waren verre van comfortabel, tweemaal per dag joegen mijn grootouders de enkele koetjes langs de straten naar de verder gelegen weiden, ook toen al een hele onderneming met de fractie van het verkeer dat er toen was.

De dorpsjongens vonden dat een spectaculaire actie en liepen luid joelend mee. We noemden grootvader niet 'Opa' maar gewoon 'Peter' en zijn vrouw was 'Metje', een goed van tongriem voorziene vrouw. Naast de boerderij runde ze hun plaatselijke café met de weinig poëtische naam 'In den slachter'. Ze kon vloeken en 'Kust-me-kl..!' als een salvo lossen in de plaatselijke herberg.

Kort voor zijn overlijden was mijn grootvader voorzitter van de commissie van de openbare onderstand geworden, een voorloper van OCMW. Deze commissie werd opgeslokt door die van de andere dorpen in de fusiegolf van 1976. De begroting van de commissie bedroeg enkele flessen melk, een paar broodjes en wat plakjes charcuterie.

Omwille van zijn ziekte kreeg grootvader een uitkering en het café moest sluiten. De landerijen werden overgenomen door mijn ouders, waardoor hun toenmalig grondareaal verdubbelde. In boerenfamilies hebben de verschillende generaties een band met elkaar via het bewerken van dezelfde grond. Mijn overgrootvader Henri was de eerste generatie, daarop volgde mijn grootvader, dan mijn vader, dan mijn broer en nu zijn zoon. Mijn overgrootvader werkte nog met het paard, mijn grootvader had al zo'n iconische rode Fergusontractor. Mijn vader en broer hebben de mechaniek verder doorgedreven en mijn neef werkt met een computergestuurde tractor.

Ik ben stilletjes een beetje fier op mijn jonge neef dat hij met respect blijft omgaan met het familiepatrimonium. Ik hoop van harte dat hij van vroegtijdige ziekte en andere pech kan gespaard blijven. Ik weet dat het geen garantie is maar zijn grootouders scheren op leeftijdsvlak vrij hoge toppen en dat hij als het eens tegenzit net zoals zijn overgrootmoeder een bevrijdende 'Kust-me-kl..!' kan uiten.

Voilà, nonkel Paster heeft gesproken.

MARNICK DONZE

GEBRUIKER DAGCENTRUM PAMELE

WELKOM IN...

GROOTE BROEL

DHR. EN MEVR.

316

VANDEBROUCKE - LANNOY
FRANS EN MONIQUE

MEVR.

212

HOUTRIQUE
GERDA

DHR.

311

SABBE
BART

ACTIVITEITENKALENDER

DATUM	ACTIVITEIT
10 maart t.e.m. 25 april	Budagallery: Sint Lucas gilde - doorlopende voorstelling
dinsdag 21 maart	Fotoshow om 14u45 in Buda Kitchen aan de groene wand. Gratis koffie van het huis! Gelieve tijdig in te schrijven.
maandag 27 maart	Kaart- en breinamiddag
woensdag 29 maart	Dwars door Vlaanderen op groot scherm aan de groene wand in Buda Kitchen

FOTOSHOW

"Kortrijk vroeger en nu"

De projectie zal gebeuren op:

DINSDAG 21 maart 2023

STIPT OM 14.45 UUR

Aan de piano in Budakitchen

PROGRAMMA

Deel 1: duur: 45 minuten.

"van de Onze Lieve Vrouwestraat naar de Groeningelaan"

15 min. PAUZE

Deel 2: duur: 22 minuten.

"Bruggen in Kortrijk"

Achteraf sluiten wij af met een gezellige koffietafel, aangeboden door
Zorggroep H.Hart.

We hopen dat iedereen **tijdig** aanwezig kan zijn **om stipt om 14.45 uur** te starten met het programma.

? Inschrijven **tegen uiterlijk 12 maart** bij middel van onderstaande strook is noodzakelijk!

STROOK TE DEPONEREN IN DE BUS VAN DE WOONASSISTENTEN
voor 12/3/2023

Dhr. ....

Mw. ....

Appartement: .....

- wensen deel te nemen aan de activiteit 'Fotoshow' op 21/03/2023
- wensen begeleiding (afspraak om 14u20 aan de witte zetels van Dam 11
- kiezen voor koffietafel in tearoom Groote Broel
- kiezen voor koffietafel in Buda Kitchen

**KONINKLIJKE SINT LUCASGILDE
STELT KUNST TENTOON IN BUDA GALLERY**

**KUNSTTENTOONSTELLING
11 MAART - 23 APRIL '23**

Gratis toegang

volgende tentoonstelling:
1 juli - 30 juli '23

INGANG VIA BUDA KITCHEN (Budastraat 50, 8500 Kortrijk)

BUDAGALLERY

part of zorggroep H. Hart

Op 17 januari vierden bewoners van Groote Broel en Budalys hun nieuwjaarsfeest met een lekker dessertbuffet. De namiddag werd opgeluisterd door Jeaninne De Grave en Jan Desmet, beiden bewoners van de assistentiewoningen. Zij werden begeleid door hun vrienden.

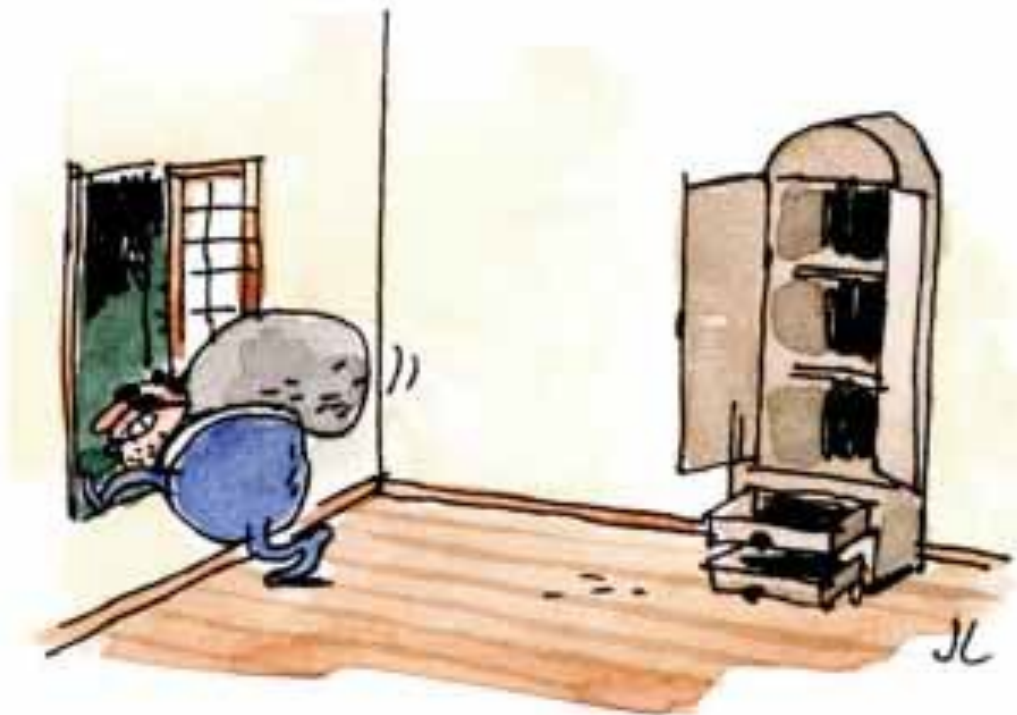

GELIEVE IN GEEN ENKEL GEVAL UW VOORDEUR TE LATEN OPENSTAAN!

DIT IS IN DE EERSTE PLAATS ZEER GEVAARLIJK OM ONGEWENST BEZOEK TE KRIJGEN

ANDERZIJD IS HET NIET TOEGELATEN OM UW WOONRUIMTE TE VERLUCHTEN LANGS DE KANT VAN DE GANG.

U HINDERT ER DE ANDERE BEWONERS MEE.

KYK WEL EVEN UIT ALS JE VENTILEERT...

VERLUCHT UW RUIMTE DAGELIJKS LANGS DE STRAATZIJDE EN NIET LANGS DE GANG!

Verlucht uw slaapkamer dagelijks minstens een uur, als u de deur dichthoudt hebt u geen hinder van de tocht.

Verlucht ook uw leefgedeelte, doe dat eventueel op momenten dat u gaat eten.
De bewoners van het gelijkvloers doen dit enkel als zij in de woning aanwezig zijn.

WIJ WILLEN GRAAG EEN NET EN FRIS GEBOUW!

Informatie Hotelservice

Zorggroep H.Hart staat voor excellente en persoonlijke zorg op maat.

Vanuit het concept assistentiewoningen bieden we een 24-uurs permanentie aan via het noodoproepsysteem. Dit betekent dat we instaan voor continuïteit van zorg in crisis (bv. nood aan ziekenhuisopname, ambulance, tijdelijk verblijf in het Woonzorghotel,...). Noodoproepen worden beantwoord door Pamele, maar betreffen enkel dringende fysische of psychische noden van een bewoner.

Wij stellen reeds geruime tijd vast dat heel wat bewoners nood hebben aan (preventieve) ondersteuning om de haalbaarheid van het zelfstandig wonen binnen een assistentiewoning te behouden.

Om deze noden te voorzien van een oplossing, hebben wij een uitbreiding van de dienstverlening Serviceplus voorzien. Wij bieden deze service vanaf november 2022 aan in Serviceresidentie Grootte Broel.

Naast geplande zorginterventies kunnen we met deze service tegemoetkomen in een verhoogde kwaliteit van leven.

Serviceplus is actief op weekdays tussen 8u30 en 17u.

Naast praktische taken, kunnen we eveneens ondersteuning bieden op sociaal vlak. Door het dagelijks langsgaan bij de bewoner, merken we dat naast de voordelen van het sociaal contact, kan ingegaan worden op bezorgdheden of vragen van de bewoner. Door dit contact bouwen we een extra veiligheid in, waardoor de bewoner de dag met een gerust gevoel kan doorbrengen.

Serviceplus wordt voorzien door onze dienst gezinszorg.

De service zal per dagdeel (voormiddag) worden aangerekend aan € 30 per maand of € 60 voor een volledige dag.

Gezien onze extra inzet van personele middelen, zijn we genoodzaakt om aan bewoners die geen abonnement bij Serviceplus nemen, een factuur van de tussenkomsten te bezorgen.

Een abonnement kan eenvoudig worden opgestart door een huisbezoek van de consultant gezinszorg assistentiewoningen Virginie. Zij zal (preventief) bij elke bewoner een dossier opmaken.

Voor uitgebreidere hulp in huis, kunnen we eveneens beroep doen op de dienst gezinszorg binnen hun reguliere werking.

GOED OM WETEN

Hieronder geven we u graag een overzicht van de mogelijke taken die door Serviceplus al dan niet kunnen worden uitgevoerd.

Inbegrepen in Serviceplustaken	Niet inbegrepen in Serviceplustaken
Post uithalen	
Inschrijven voor de broodronde	
Inschrijven voor de maaltijden	
Inschrijven/reservatie voor het wassalon	
Ondersteuning kleine andere administratieve taak	
Afval wegnemen	
Gordijnen openen/sluiten	
Problemen met televisie, telefoon, kabels, koffiezet, fornuis, dampkap, parlofoon, thermostaat/verwarming,,: hulp bij het instellen of praktisch organiseren	Herstel aan persoonlijke toestellen:
Lamp wisselen	
herhaling uitleg gebruik noodoproepsysteem, deurbel	
Vergeeten van een badge	
Hulp bij onvoorziene omstandigheden: opruimen glasbreuk, omgevallen vloeistof/voeding.	
Hulp bij kleine persoonlijke zaken: gehoorapparaat, horloge.	Herstel aan deze persoonlijke zaken
Ondersteuning op sociaal vlak	
Dit is een niet-limitatieve lijst	Dit is een niet-limitatieve lijst

Voor alle duidelijkheid: technische defecten, eigen aan het gebouw, blijven door onze technische dienst opgenomen.

Contacteer hiervoor sociale dienst, elke morgen voor 11u op 056/321 382.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u steeds de woonassistenten contacteren op 056/321 382.

Virginie kan worden bereikt op 056/ 321 044.

Wat is... een noodoproep?

NOODOPROEP

Een noodoproep is een dringende oproep omdat u als bewoner een dringend gezondheidsprobleem ervaart.

Hiervoor drukt u op de noodknop in uw appartement en/of op uw persoonlijk draagbaar alarm.

Collega's van de Zorggroep H. Hart zullen uw oproep beantwoorden.

DRINGENDE INTERVENTIE MAAR GEEN NOODOPROEP

Tijdens de kantooruren belt u de Woonassistenten op via het nummer 056 321 382.

Dringende interventies na de kantooruren en onverwachte afwezigheid meldt u via het nummer 056 321 000

Keuzemenu: Druk "1" in voor Nederlands
                         Druk "2" in voor de keuze "Vergunde zorgaanbieder Pamele"

Dringende interventies zijn interventies die niet kunnen wachten. Ze vragen met andere woorden een dringende oplossing.

Voorbeelden: waterlek, stormschade, elektriciteitspanne

NIET DRINGENDE INTERVENTIES

Niet dringende interventies dienen steeds te worden doorgegeven tijdens de kantooruren aan de Woonassistenten via het nummer **056 321 382**. Bij voorkeur worden deze interventies **tijdens de voormiddag doorgegeven**.

Onze gedachten gaan uit naar...

Mevr.

Delnatte Monique

echtgenote van dhr. Desmet Jan

° 05.10.1937

† 01.02.2023

Mevr.

Van Maele Maria

° 08.02.1925

† 03.02.2023

Heel dankbaar omdat we haar mochten ontmoeten op onze levensweg,
zeggen we A Dieu aan

Mejuffrouw **Maria VAN MAELE**

'Miet'

geboren te Brugge op 8 februari 1925
en rustig overleden op 3 februari 2023 in het Zorghotel H. Hart te Kortrijk,
gesterkt door de Ziekenzalving.

De dankviering zal plaatshebben op de dag dat ze 98 zou worden
in de Kloosterkerk van de Zusters Augustinessen van het Onze-Lieve-Vrouwehospitaal,
Budastraat 37 te Kortrijk, op woensdag 8 februari 2023 om 10.30 uur.

De bijzetting van de asurn in het graf van haar vader Maurits
zal gebeuren op de Centrale begraafplaats van Brugge - Assebroek.

*De overledene kan worden begroet in het funerarium Geers,
Vlaanderenkaai 22 te Kortrijk, elke werkdag van 16 uur tot 18 uur,
op zaterdag van 14 uur tot 16 uur, gesloten op zondag.*

DIT BERICHT GELDT ALS ENIGE KENNISGEVING.

Rouwbetuigingen voor haar geliefden:

p/a Begrafenissen Geers, Vlaanderenkaai 22, 8500 Kortrijk

Digitaal condoleren: www.begrafenissegeers.be

Goeie mensen,

"Jullie zijn mijn vrienden" lezen we in de Schrift.

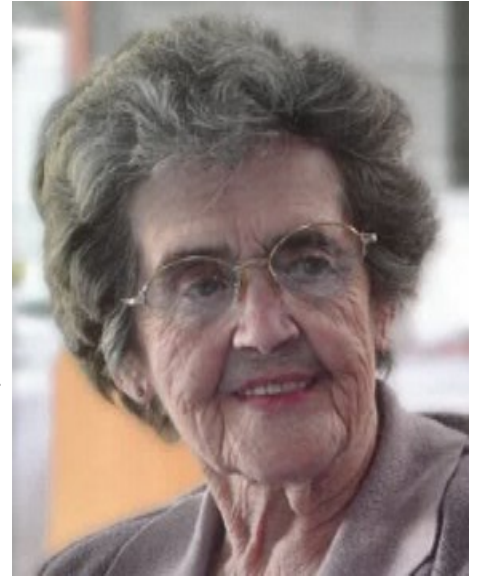
Maria was een merkwaardige lieve vrouw die iedereen wist in te nemen door haar vriendelijkheid.

Ze was geïnteresseerd in mensen; jong en oud. Heel blij met de trouwe contacten die velen met haar hadden.

Ze zou zeggen: oh fijn dat je op bezoek komt. Bedankt bedankt! of bravo bravo!

Wie van ons zal kunnen zeggen op zo'n gezegende leeftijd, dat zelfs oudleerlingen en collega's van Stella Maris nog contact hielden?

Wie krijgt op zo'n hoge leeftijd nog zoveel bezoek zelfs wanneer de familie werd overleefd?

Maria kende een lang en bewogen leven dat ze in flarden vertelde. Laat mij toe een korte schets te geven waardoor we haar levensmoed nog meer mogen appreciëren.

Haar kinderjaren tot op haar 12° waren voor haar onvergetelijk mooi:

Zij was de hartendief van haar lieve papa - de gerenomeerd patisier in de Ezelstraat in Brugge. Ze vertelde dikwijls haar laatste herinneringen aan hem: hoe ze in zijn nek mocht zitten toen ze op uitstap gingen naar zee en hoe haar papa haar verwendde met restjes van gebakjes die hij op de binnenkoer via een mandje naar beneden liet voor haar.

Het plotse overlijden van haar vader gooide echter heel haar aangename jeugd ondersteboven. Haar moeder kon moeilijk de zaak met 15 man personeel alleen verder runnen. Ze begon een nieuwe relatie en verhuisde naar Brussel.

De kinderen woonden afzonderlijk in een appartement. Maria, als oudste werd heel vlug voor verantwoordelijkheden geplaatst om de zorg voor haar 3 broers en een zus. Ze kwam op een school waar ze niemand kon verstaan: alles in het Frans. Moeilijke jaren kende ze en in het weekend ging ze samen met haar zus poetsen op school en in een rusthuis. Daarvoor kregen ze dan wat boterhammen.

Maria was zeer spaarzaam en kon dan af en toe eens naar de familie in Brugge met de trein en tram.

Ze werd opgemerkt door haar neef priester Philippe Botte die haar altijd heeft omarmd.

Hij was ook de enige, maar voor haar zo belangrijke persoon die haar leven een nieuwe wending gaf.

Ze ging binnen in het noviciaat maar toen ze ziek werd en tuberculose kreeg, kwam de overste haar habijt omruilen voor de kleren die ze daar nog had.

Ze werd weggestuurd!

Opnieuw een harde klap... en nu?

Haar neef bleef goeie contacten onderhouden, ook als ze herstellende was in Leuven en zij mocht op de buiten in St. Denijs op krachten komen bij hem.

Een gans nieuwe wereld ging voor haar open, want Philippe Botte was een veelzijdige fantastische man:

Die hield van cultuur, muziek en opera;
die wetenschappelijk mee was met zijn tijd.

Die zelf een sterrenkijker ontwierp waarvoor Maria de lenzen leerde slijpen,
Een boot waarmee ze samen op zee gingen om te vissen en de vangst roosterden op het strand

Een prachtige tuin waar alle groeten werden geteeld,
een hond, een poes, een kanarie (die telkens ze naar Brugge op bezoek gingen mee-
reisde in de wagen),
schildpadden,
een broedmachine om eieren uit te broeden naast de kachel... te veel om op te noe-
men.

Dankzij haar tante nonneke studeerde ze nog voor verpleegster en deed prachtig
werk in het ziekenhuis in Gent en hielp
heel wat meisje uit de hoerenbuurt.

Ze haalde mooie cijfers op school en werd stagemonitrice op de verpleegsterschool.
Hier muntte ze uit in een enorme liefde voor haar leerlingen die ze steeds wist te
bemoedigen: gij kunt dat aan! Dat zal lukken! doorbijten, ik ben er voor jou!

Zij bleef geloven in haar leerlingen en meerderen trok ze naar boven en daar groeide
een blijvende diepe dankbaarheid uit
om wat ze had bereikt.

Terecht mocht ze daar fier over zijn! Ze was overal welkom de welgekomen monitri-
ce.

Maar Clara, de huishoudster van haar neef priester in St.Denijs werd ziek.

Maria verliet haar appartement in Kortrijk en ging inwonen bij haar neef en verzorg-
de Clara thuis en ze naam alle taken over:

wassen, plassen, bakken en koken... maar ze bleef ook full-time lesgeven.

In Brugge werden tantes en nonkel ook een dag ouder: ook ging ze hen daar tot hun
laatste dag verzorgen.

Als pastoor-deken leerde ik haar kennen omdat priester Botte mijn oudste priester
was van het decanaat.

Het was een plezier om hem te bezoeken.

Daar mocht ik Maria leren kennen: een onvermoeibare vrouw die ook haar neef tot
de laatste dag verzorgde.

Ze trok met hem mee naar het H.Hart waar hij stierf en zelf woonde ze verder in de
kleinste flat in Grote Broel in Kortrijk.

Maria is nooit gehuwd, heeft geen kinderen, maar had een ongehoorde vriendenkring
opgebouwd.

Ze was positief ingesteld : niet trunten zei ze dan.

Ze vertelde geen kwaad over een ander: alleen zei ze dan, dat is toch jammer, oh zo
spijtig, maar wat kun je er aan doen?

Ze had geleerd: je kan niet alle miserie oplossen, maar ze wist te luisteren en belde
dan meerdere keren om te weten hoe het ging.

Wat een empathie!

Ze hield van jong en oud, van mensen waar ze naar opkeek, voor de chirurgen waar-
mee ze in de operatiekamer

mocht samenwerken en waar ze enorm respect voor had; tot de eenvoudigste mens
die ze leerde kennen.

Zeer goeie contacten had ze met de religieuzen: zuster Henrica zaliger en zuster Francisca van het Hospitaal, zusters van Vincentius, zusters van Eeklo, Oudenaarde en waar ook...

-En dan werd ze opnieuw beproefd.

Ik herinner mij nog goed dat ik haar op zondag ging halen en dat ze diep ontgoocheld was: 'het is allemaal zwart' ik zie niets meer!

Ze weende toen, wat we niet veel mochten verwachten van Maria.

Vol hoop bezocht ze meerdere oogartsen: "als ik maar misschien 5% kan zien is mij genoeg..."

Maar ze werd helemaal blind. Ze mocht op haar vertrouwde flatje blijven. Familie-hulp, de verpleegkundigen, Licht en Liefde: ze deden enorme inspanningen om Maria te helpen, en het lukte. Ze kon zelfstandig blijven en mensen opbellen en bezoek ontvangen...

Hoe gelukkig was ze met de vrienden die trouw haar kwamen bezoeken en gelukkig met de communie die ze dagelijks nog kreeg.

We hoorden Bartimeus roepen: Heer, zie je mij? Help mij!

Wat wil je dat ik voor je doe zegt Jezus: maak dat ik kan zien!

Maria is altijd blijven GAARNE ZIEN. Haar niet gekwetste zintuigen scherpte ze aan: ze kon nog meer genieten van mooie muziek, ze bleef genieten van lekker eten en een goed glas wijn en ze zei: ik maak alle reizen die ik met vrienden deed opnieuw in mijn herinnering: niemand kan mij dat afpakken! Klagen zoals Jan zei, stond niet in haar vocabularium.

Ze was zeer gelovig en ruimdenkend en had groot respect voor andere meningen.

Oh, wat hebben we op vandaag meer mensen nodig als Maria die positief in het leven staan: die zichzelf wegcijferen.

We mogen ons gelukkig prijzen omdat we zo'n fijne mooie vrouw mochten leren kennen.

Vandaag zou ze jarig zijn: bijna 100!

Met vele kaartjes met jaardagwensen.

Wij wensen haar meer dan een gelukkige verjaardag, **maar een gelukkig nieuw leven!**

En dan hopen we dat dat wonder opnieuw mag gebeuren:

dat ze mag weer-zien al diegenen die haar voorgingen, de geliefde van weleer en dat ook wij mogen zeggen: Maria : A DIEU: bravo bravo! Bedankt bedankt!!!

God zegene en beware je!

Omer Soubry over het zaligmakende kajottersvirus...

De Heulenaar is te gast bij Omer Soubry in residentie Groot Broel op de Dam in Kortrijk. De 86-jarige rasechte dorpsgenoot verblijft hier sinds 2018 en is er – hoe kan het ook anders met zijn levensloop vol engagement – voorzitter van de bewonersraad.

“Ik blijf Heule actief volgen vanop het Buda-eiland,” zegt Omer. “Ik ben geboren en getogen Heule-

naar, maar ook fiere Kortrijkzaan. Ik was 18 jaar schepen voor Groot-Kortrijk vanaf de fusie in 1977, met een onderbreking van één legislatuur (1989 tot 1994), tot 2000. De stad en de deelgemeenten waren me allemaal evenzeer genegen.”

Initieel lag een groot deel van zijn engagement in Heule. Omer werd geboren op 17 januari 1937 in het huis in de Kortrijksestraat op de plaats waar nu de bloemenwinkel Hanssens is. Omer: “Mijn moeder

Zulma Rosselle was eigenlijk van Dadizele en mijn vader Achiel van Gullegem. Hij was van 1896 en moest in de Eerste Wereldoorlog naar het IJzerfront, waar hij 47 maanden dienst deed. Hij zwaaide af in 1919. Daarna was hij zelfstandig viasser tot aan de Tweede Wereldoorlog. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was mijn moeder als jonge freule van 16 jaar veel op 'den tsjool'. Ze verliet het spergebied Dadizele en trok eerst naar Ledegem, daarna naar Veltem om

Omer Soubry: “Toen in 1978 in de Conventstraat de eerste moskee in Kortrijk opgericht werd, zorgde dat nauwelijks voor protest.” © Frederik Tack

na de oorlog terecht te komen in de Roeselaarsestraat in Heule. Zo kwam ze in contact met mijn vader. Vandaar ook mijn fascinatie voor de Grote Oorlog. Heule is bijna 80 jaar lang mijn habitat geweest. Ik herinner me nog de mooie momenten bij de zusters – en vooral zuster Prisca – als kleuter in de huidige gebouwen van Spes Nostra, waar nu de lerarenkamer is. Daarna liep ik tot het achtste studiejaar school bij de Broeders Van Dale in de Schoolstraat. Ik was de jongste en mijn oudere broer en twee zussen zorgden goed voor mij.”

Omer volgde na het lager onderwijs de tuinbouwschool in Kortrijk en later de hogere tuinbouwschool in Melle. “Ik volgde er koloniale landbouw als specialisatie en maakte een werk over de veredeling van cacao,” gaat Omer verder. “Ik wilde naar de Congo trekken om er ontwikkelingswerk te doen... Ik was toen 22 jaar, maar moest eerst nog mijn legerdienst doen in de jaren

1959 en 1960, toevallig de jaren van de onafhankelijkheidsstrijd in Congo. Mijn droom van ontwikkelingswerk in Afrika was aan diggelen geslagen.”

Omer startte dan als hovenier bij de stad Kortrijk, maar heel vlug werd hij keurder van zaden bij de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwproducten, waar hij zijn beroeps carrière uitbouwde. Hij was er ook syndicaal afgevaardigde voor het ACW. Maar naast zijn beroepsloopbaan kennen de meeste Heulenaars Omer voor zijn engagement buiten de werkuren.

Cardijn als instigator

“Ik werd als 14-jarige Kajotter enorm aangesproken door de boodschap van Kardinaal Jozef Cardijn met zijn motto *zien, oordelen, handelen*. Ik kreeg in de KAJ ook de politieke microbe te pakken,” zegt Omer. “Ik geef toe dat ik op dat vlak ambitieus was.”

Omer streefde zijn aspiraties na, aangestuurd door het appel van wie kwetsbaar is. Dat is ‘zien dat iets moet gebeuren en onmiddellijk in actie schieten’. Hij wilde dit doen vanuit een verantwoordelijke functie. Zo werd hij in 1970 op 23-jarige leeftijd in Heule al ACW-voorzitter en verbouwde hij samen met zijn secretaris Jean-Pierre Vanhee onmiddellijk De Gilde – ingewijd in 1974.

“Ook de jaarlijkse Rerum Novarumvieringen waren voor mij hoogtepunten. We lieten de Heulenaars onder meer vissen in de vijver van het park. Daaruit ontstond de vissersclub, het gezinsturnen en de kantklosclub. Na een expositie met kerstviering in de Gilde ontstond toneelgroep ‘t Spoor.’ Omer werd ook KWB-gewestleider. Hij heeft nog heel mooie herinneringen aan de komst van de ambassadeur van Mali die hij via de KAJ naar Heule bracht ter gelegenheid van een tentoonstelling voor Broederlijk Delen in de Koetshuizen. “Een van onze medekajotters, Gerard Gousseau, trad binnen bij de Witte Paters en vertrok als broeder timmerman naar Mali. Bij zijn eerste thuiskomst, eind 1969, organiseerden we een onthaalcomité en de actie Alaam voor Mali. Het werd een groot succes met als hoogtepunt het bezoek van de ambassadeur. Veel van mijn appreciatie gaat uit naar de firma Potteau die altijd bereid was tot het leveren van het nodige materiaal, gratis, belangeloos en voor niets,” benadrukt hij.

Maar Omers ambities lagen nog verder: hij wilde als arbeider vertegenwoordiger worden in de kerkfabriek, lid worden van de bouwmaatschappij en een politiek mandaat bekleden. Ambities die allemaal ingevuld werden.

De soldatenwerking Milac lag Omer na aan het hart. We zien hem tweede van rechts samen met medewerkers Luc Soete, Frans Vanfleteren, André Goudsmedt, Noël Parmentier en Yvan Decaluwé en vooraan vader Achiel Soubry die de pionier was.

Milac

Legerdienst moeten doen was tot begin de jaren 90 van vorige eeuw voor vele jongeren van nauwelijks 18 jaar oud een ingrijpende ervaring. Ze waren vaak zes weken afgesloten van vriendenkring en familie in het verre Duitsland. Milac (voluit Militianen Actie) wilde toekomstige dienstplichtigen beter voorbereiden op hun legerdienst. Ze ontstond uit de KAJ-beweging. Vandaar dat kajotter Omer al vanaf zijn 14 jaar hierbij in Heule actief was: "Op vrijdagavond was in De Gilde schrijfavond, waarbij brieven geschreven werden aan de miliciens. We zorgden ook dat de soldaten gratis Het Wekelijks Nieuws, het parochieblad en het Milacblad kregen. Ook een persoonlijk bezoek aan de aspirant-soldaten thuis vond ik belangrijk. We organiseerden in de Broederschool Milacfeesten en in De Gilde tijdens de Week van de Soldaat in februari. Directrice zuster Martha Delporthe van de meisjesschool was hier steun en toeverlaat. Ze stak de handen uit de mouwen en zo was er een hilarische quiz tussen de Zusters en de Broeders."

Schepen uit Heule voor Groot-Kortrijk

Na zijn deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen voor de fusie Groot-Kortrijk werd Omer in januari 1977 onmiddellijk schepen en dit voor hoe kan het ook anders groendienst, gebouwen, hinderlijke gestichten, ijkdienst. "Vanuit deze functie die ik in drie mandaten van 6 jaar vervulde, was ik medeverantwoordelijk voor 'Een mooie dag in Heule' in het teken van het Jaar van het Dorp in 1978. Samen met Antoon Vanneste zorgde ik voor activiteiten op twee boerderijen. In die periode startten we

ook met de avondmarkt tijdens de Tinekesfeesten van 1978. Daarna volgde de eerste biënnale van de Tuinexpo in de Hallen van Kortrijk in 1980. Ik kon als schepen ook mijn netwerking als lid van de Rozentuin van Kortrijk gebruiken om de roos 'Tineke van Heule' te laten ontwerpen en daarna de dahlia."

Integratie van migranten

Ten slotte is er ook het werk dat Omer deed voor de anderstalige nieuwkomers. Hij verrichtte samen met anderen pionierswerk als ACW-voorzitter in de jaren 70 voor wat men toen nog gastarbeiders noemde: "We gingen die mensen vanuit KWB, KAV en ACW actief thuis gaan bezoeken. Ik zorgde als tussenpersoon voor huizen op de huurmarkt, waar ze met hun gezin konden intrekken. Zo zorgden we er met onze organisaties en burgemeester Lambrecht er ook voor dat er vanaf 1973-74 Nederlandse lessen georganiseerd werden. Zuster Maria van Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand was hier jaren-

lang voor verantwoordelijk. Met een gehuurde camionette verzamelden mijn vrouw (Christiane Viaene, die in 2013 overleden is, red.) en ikzelf bij de ophaling van het groot huisvuil kolenkachels, tafels, stoelen, kasten en schonken die aan de nieuwkomers. Verder zorgden deken Verheeecke en pastoor Decoene van Sint-Elooi voor de nodige middelen om in 1978 in de Conventstraat de eerste moskee op te richten. In die tijd zorgde dat nauwelijks voor protest."

De politieke microbe en het streven om de zwakkeren in onze maatschappij sterker te maken, blijven Omer aansteken en alert houden. Hij volgt de politiek en is kritisch voor zijn eigen partij. Ook voor de 'migranten' doet hij inspanningen voor integratie. Zo volgt hij nu nog een Tsjetsjeens gezin op. Hij helpt hen aan een woning, zorgt voor de administratie en volgt de schoolresultaten van de kinderen op. Kajotterbloed blijft kruipen waar het niet gaan kan...

Frederik TACK

Omer Soubry werd in juni 2018 door de burens in de Sint-Joblaan uitgeweid toen hij na meer dan 80 jaar Heule verliet. © Noël Maes

Zorggroep H. Hart werkt mee aan herbestemming verlaten ziekenhuis in Roeselare

Wonen, zorg én groen zijn rode draad in masterplan nieuwe woonbuurt

Gewezen ziekenhuis 't Heilig Hart in de Wilgenstraat in Roeselare wordt 't Groen Hart. Dat blijkt uit het masterplan van projectontwikkelaars Coussée Bouw & Project en ION. Zij slaan de handen in elkaar met Zorggroep H. Hart uit Kortrijk, die mee investeert om de site van AZ Delta in Roeselare een nieuwe, duurzame toekomst te geven waar wonen, zorg en groen elkaar ontmoeten. "Het oude, verlaten ziekenhuis willen we graag vervangen door een groene woonbuurt en een park van 2 hectare", zeggen de ontwikkelaars. De verkavelingsvergunning is zopas ingediend en kan de basis vormen voor een levendige, open buurt met bijna 200 appartementen en woningen. Zorggroep H. Hart wil er een woon-zorghotel met 120 studio's realiseren, een lokaal dienstencentrum aangevuld met assistentiewoningen en een residentie voor personen met motorische beperking. In de gebouwen is ook ruimte ingepland voor commerciële nevenactiviteiten die de buurt kunnen ondersteunen.

De oude ziekenhuissite tussen de Meensesteenweg, Wilgenstraat, Westlaan en Rode-Kruisstraat in Roeselare wordt momenteel volop gesaneerd. Vervolgens werd de verkavelingsvergunning aangevraagd. Deze laat het toe om met verschillende bouwzones te werken die variëren in hoogte en diepte. Op die manier kan de herbestemming van de imposante ziekenhuissite van AZ Delta, campus Wilgenstraat leiden tot een open buurt en kan er maximaal worden ingezet op ontharding.

Jong en oud

In het masterplan dat voorligt, wordt de zuidelijke vleugel van het ziekenhuis bewaard. Dat deel zou worden ontmanteld en omgebouwd tot een duurzaam appartementsgebouw. Centraal in het project is een nieuwbouwzone van drie aaneengesloten bouwblokken met variërende hoogte van vijf, acht en zestien verdiepingen voorzien die zowel het woon-zorghotel, assistentiewoningen, lokaal dienstencentrum als appartementen kan huisvesten. Langs de groene corridor die in de nieuwe buurt gecreëerd wordt, is ook de mogelijkheid voorzien om een kleinschalig woonproject te bouwen voor personen met een motorische beperking.

“Sinds de eerstesteenlegging in 1924 van het vroegere ziekenhuis staat de locatie in het teken van de zorg voor mensen. Wij willen met Zorggroep H. Hart, die actief is in de ouderenzorg, thuiszorg en kinderopvang, dit historisch geheugen in ere houden en nieuw leven inblazen met onder meer een modern woon-zorghotel ter vervanging van onze huidige campus aan de Westlaan. Onze toekomstige zorg en dienstverleningsprojecten worden creatief geïntegreerd in de totaalontwikkeling.” Wino Baeckelandt, Zorggroep H. Hart

“In het oude ziekenhuis was iedereen welkom, en die traditie willen we dit ook door trekken in de nieuwe ontwikkeling met ruimte voor wonen en zorg. Er is ruimte voor mensen die zorgbehoevend zijn, voor jong en oud, en we zullen in de residentiële gedeeltes ook inzetten op betaalbaar wonen.” Leonie Coussée, projectontwikkelaar Coussée Bouw & Project

Ook aan de lokale economie is gedacht. Aan de kant van de Westlaan wordt ruimte voorzien voor een supermarkt en zorggroep H.Hart realiseert aan de zijde van Meensesteenweg een eigentijdse een eigentijdse bistro en take-away. Vlak aan het nieuwe park is er dan nog de mogelijkheid om horeca en een handelspand te realiseren.

Als alles volgens schema verloopt, willen ION, Coussée Bouw & Project en Zorggroep H. Hart in 2024 starten met de opbouw. In een eerste fase zal de focus liggen op het zorggedeelte en de residenties die erop aansluiten.

UW HUID

in goede handen

Laat uw gelaat na de koude wintermaanden terug volop stralen! Boek nu een relaxmoment en geniet daarbovenop ook van een gratis handmassage!

AFSPRAAK MAKEN?

H. Hart Wellness
Budastraat 30 & Dam 11 te Kortrijk
056/321 099
wellness@h-hart.be

Veilig op en af het voetpad

Hoe ik iemand in een rolstoel op een ergonomische en veilige manier duw

Tips voor de begeleider voor het rijden met de rolwagen

Nemen van de obstakels

Drempels of stoepranden kan je dikwijls vermijden door gebruik te maken van de aanwezige op- en afritten op de stoep. Rijd hiervoor eventueel een klein beetje om !!! Indien deze op- en afritten echter niet in uw buurt zijn gebruik dan de volgende tips om zo veilig mogelijk een stoeprand op of af te rijden. Zo vermijdt u onnodige risico's wanneer u genoodzaakt bent een stoeprand te nemen.

- **Over een klein obstakel rijden. (vb elektriciteitskabel of tuinslang):**
  - Zet de rolstoel recht voor het obstakel en nader tot op een vijftal centimeter van het obstakel.
  - Druk met de voet op één van de steuntjes achter op de rolstoel en laat de voorwielen rustig iets omhoog komen.
  - Duw de rolstoel vooruit tot je de voorwielen over het obstakel weer op de grond kan laten zakken.
  - Rijd verder vooruit zodat de grote wielen over het obstakel rijden.

- **Drempels en stoepranden op**
  - Zet de rolstoel recht voor de drempel of stoeprand en nader tot op een vijftal centimeter van de drempel of stoeprand.
  - Druk met de voet op één van de steuntjes achter op de rolstoel en laat de voorwielen rustig omhoog komen (zorg er voor dat de voetsteunen niet blijven haperen) zodat de wielen hoger zijn dan de drempel of stoeprand.
  - Duw de rolstoel vooruit tot u de voorwielen op drempel of stoeprand weer kan laten zakken.

- Rijd verder vooruit totdat de grote wielen tegen de drempel of stoeprand komen en probeer dan in een vlotte beweging de grote wielen ook op de drempel of stoeprand te rijden.
- **Drempels en stoepranden af**
  - **Hoge drempel of stoeprand :**
    - Draai de rolstoel om en zet de rolstoel met de grote wielen recht voor de stoep of drempel.
    - Stap zelf van de stoep of drempel.
    - Laat dan rustig de achterwielen van de stoep of drempel zakken. En blijf verder achterwaarts rijden tot de voorwielen vrij zweven en laat deze vervolgens voorzichtig op de grond zakken.
    - Draai dan de rolstoel in de rijrichting.
  - **Lage drempel of stoeprand :**
    - Kip de rolwagen achterwaarts door met uw voet op één van de steuntjes achter op de rolstoel te duwen.
    - Rijdt zo voorwaarts tot aan de rand en laat de achterwielen van de rolstoel geleidelijk aan van de drempel afrijden.
    - Zet daarna de voorwielletjes ook zachtjes terug op de grond als u de drempel afgereden bent met de grote wielen.

ELIEN COTTYN

ZORGKUNDIGE FLOOR 1 EN DAGCENTRUM

WERKZAAM IN H. HART SINDS 2016

DE
VRAGENFAKKEL

Hoe ziet jouw ideale dag er uit?

'Alles op het gemak. En dan gaan wandelen met het gezin, bij voorkeur in de Gavers of Bergelen.'

Wat is je beste werkherinnering tot nu toe?

'Zonder twijfel de nieuwjaarsdiners. Je ziet de bewoners samen met hun familie genieten en ze fleuren daar ook van op.'

Wat moet iemand die jouw job wenst te doen zeker kunnen?

'Goed kunnen luisteren naar de mensen en soms veel geduld hebben.'

Voor welk gerecht mag men je altijd wakker maken?

'Voor vis!'

Vul aan: niemand weet dat ik...

'Heel goed kan klussen in huis!'

VOLGENDE MAAND...

GEEFT ELIEN DE VRAGENFAKKEL DOOR AAN
ANDY SOENEN (LOGISTIEK).

Dienstverlening en info in onze wijkcentra

Ergo aan huis

Onze ergotherapeut Alexia zoekt oplossingen op maat voor mensen die moeilijkheden hebben om zich te verplaatsen of bij dagelijkse activiteiten. Maar ook voor wijkbewoners die vallen of bang zijn om te vallen. Bovendien helpt ze je als je nood hebt aan beweging, aan aanpassingen aan jouw woning of info over hulpmiddelen. Daarnaast geeft zij advies over omgaan met dementie. 'Een klein hulpmiddel kan een groot verschil maken'. Ergo aan huis is gratis voor inwoners van Kortrijk.

› Meer info bij Alexia: ergoanhaus@kortrijk.be of 0473 56 40 22

UiTPAS

In Wijkcentrum De Zonnewijzer kan je een UiTPAS kopen voor 3 euro per persoon. Heb je recht op een verhoogde tegemoetkoming? Dan kost

de UiTPAS maar 1 euro. Breng een klevertje van de mutualiteit mee om dit aan te tonen. Het speciale kansentarief van de UiTPAS zorgt voor korting bij activiteiten. Bovendien kan iedereen met de UiTPAS punten sparen bij bijvoorbeeld een bezoek aan onze cafetaria. Die punten kan je dan inruilen voor korting bij activiteiten, een cadeau of een ander leuk voordeel.

› Openingsuren onthaal: zie p. 4
› www.kortrijk.be/uitpas

Thuiszorgtoelage

Ben je zorgbehoevend en heb je hulp nodig van derden zoals gezinszorg, poetshulp, ... ? Dan kom je onder bepaalde voorwaarden in aanmerking voor een thuiszorgtoelage van 25 euro per maand van Stad Kortrijk. Jouw inkomen bepaalt of je recht hebt op de toelage. Met behulp

van professionele en/of mantelzorg kunnen zo meer mensen thuis blijven wonen op een comfortabele manier.

› Contacteer het wijkcentrum voor meer informatie. We komen graag bij je langs om na te gaan of je in aanmerking komt.

Vrijwilligers gezocht

De fietsclub van De Zonnewijzer trekt er van maart tot en met september tweewekelijks op uit. Onze wegkapiteins bereiden telkens de fietstochten voor. Zij zorgen er ook voor dat de groep op een veilige manier kan fietsen.

› Lijkt wegkapitein zijn iets voor jou? Contacteer dan zeker Kelly via kelly.nuyttens@kortrijk.be of 056 24 42 00.

Musi-Move

LET
THE
MUSIC
MOVE
YOU

bezoek ons op
www.h-hart.be

Muziekbeleving voor personen met dementie, hun mantelzorger of buddy. We gaan van klassiek over pop tot rock en wie de tekst niet kent, zingt "doebidoebidoe", beweegt of slaat de maat mee!

Je hoeft niet mooi te kunnen zingen, het gaat om plezier, ontmoeten en de stem oefenen. Ook studenten en scholieren zijn zeker welkom!

Musi-Move wil op zoveel mogelijk plaatsen 'Musi-Move-momenten' organiseren.

Op klassieke en andere muziek wordt een aantrekkelijk programma samengesteld. Er wordt bewogen, gezongen en op verschillende manieren kan er worden meegedanst, ook zittend, gebruik makend van leuke attributen.

Musi-Move

We komen maandelijks samen op donderdagnamiddag van 14.00 tot 15.30 in de "Meetinglounge" van **Budalys**, Dam 2B te Kortrijk.

Deelnameprijs: **GRATIS**

Data 2023:

Donderdag 16/02	14u15-15u45	Lounge
Donderdag 20/4	14u15-15u45	Meetinglounge
Donderdag 11/5	14u15-15u45	Meetinglounge
Donderdag 14/9	14u15-15u45	Meetinglounge
Donderdag 26/10	14u15-15u45	Meetinglounge
Donderdag 9/11	14u15-15u45	Meetinglounge
Donderdag 7/12	14u15-15u45	Meetinglounge

Muzikale groeten

Meer info of inschrijven kan via

jongdementie@h-hart.be of **056/321 120**

Musi-Move Kortrijk is een project van:
Hilde Vandeputte - Muziekpedagoog

Ism Zorggroep H-Hart & Sophia expertisecentrum dementie

Contactgegevens:

Dienstencentrum Groote Broel - Jongdementie

jongdementie@h-hart.be

056/321 120

www.musimove.eu

NIEUWS UIT HET DIENSTENCENTRUM

Onze uitstap ging naar Mariënstede te Dadizele. Mariënstede is een centrum waar, in samenwerking met diverse partners, volwassen personen met diverse beperkingen de mogelijkheid krijgen via wonen en/of aangepaste dagbesteding te verblijven.

Wij kregen van twee medewerkers samen met hun begeleider een mooie verwelkoming, dit in de vorm van een bioscoop, de zogenaamde kamishibai.

We kregen een zicht op " Wat is Mariënstede? Wat betekenen lokaal, ontmoeting en diversiteit in de praktijk? " " Wie zijn de bewoners en de medewerkers? Wat gebeurt allemaal in de atelierwerking? "

Daarna werden we gegidst door de medewerkers langsheen een aantal ateliers.

We leerden er hoe het kurk, die we lange tijd gespaard hadden voor hen, werd verwerkt en gemalen tot isolatiemateriaal. Er werd afgesloten met een tas koffie of een frisdrank, terwijl we konden rondzien in hun winkeltje waar ze de lokale producten die er gemaakt worden verkopen.

NIEUWS UIT HET DIENSTENCENTRUM

NIEUWS UIT HET DIENSTENCENTRUM

Er werd ook soep gemaakt voor enkele weken.

Groetjes van Rosanne, Martine, Marleen, Frans, Paul, Joël, Johan, Peter, Luc, Angela, Brent, Jessie en Hilde

De winter is weeral voorbij
 Zonder sneeuw of ijzel, we zijn blij
 Een felle wind blaast alles weg
 Alleen de fietser, die heeft pech
 De regen doet al het stof verdwijnen
 Plassen staan op straat en pleinen
 Maar komt opeens de zon erdoor
 Dan hebben we weer moed en gaan we ervoor
 Velen beginnen in hun tuin te werken
 Om te spitten en te bemesten
 Soms in hoeken en in kanten
 Beginnen ze hier en daar al te planten
 Nu maar hopen dat die koude wind verdwijnt
 En algauw het zonnetje weer schijnt
 Want het is zo mooi om te beleven
 De dode aarde begint opnieuw te leven
 Zelfs de bomen staan te dringen
 En laten stilaan de botjes open springen
 Zo is dat sedert ons bestaan
 Al jaar na jaar gegaan
 En we kunnen echt niet zonder
 Dit onbegrijpelijk natuurwonder
 Maar soms vergeten we de waarde
 Van onze wondermooie moeder aarde
 Dus koester de natuur nu allemaal
 Dit is de moraal van mijn verhaal

De feest der egtgenooten tijdens de Franse Revolutie

Elk jaar organiseerden de Fransen in iedere provinciehoofdplaats een *fête des époux*. Op 10 *floréal*, jaar IV van de Franse republiek (29 april 1796) gebeurde dat ook in Brugge, de hoofdstad van het *département de la Lys*, zoals de huidige provincie West-Vlaanderen toen heette. Bij die gelegenheid hield een lid van het provinciebestuur, *le citoyen Guinard*, een redevoering, waarbij hij de lof zong van de trouwe echtgenoten, die kinderen voorbrachten voor het vaderland, en van de gelegenheid gebruik maakte om zijn haat tegen de monarchie, de adel en de kerk uit te spuwen. De redevoering werd uiteraard in het Frans uitgesproken. De tekst werd van een Nederlandse- of beter Vlaamse – vertaling voorzien en over de Provincie verspreid. In enkele gevallen is het nodig de Franse tekst te raadplegen om de Vlaamse vertaling goed te begrijpen, maar toch blijft de strekking van de toespraak duidelijk.

N. Maddens

Redevoering gedaen tot Brugge Den 10 floreal, vierde jaer, op de Feeste der Egtgenooten.

Burgers, De Fransche Wetgvers hebben een bewys gegeven van hunne schranderheyd, van hunne wysgierigheyd in het verkiezen van de Bloemmaend om de Feest te vieren van de Egtgenooten, want het is inderdaed de vereeniging van de deugdrike Getrouwden, welke de levensbaen met eenige bloemen bezaeyd.

Voor eerst men bespeurd met de meeste ziels-verrukking twee jonge Egtgenooten, nog minnaers, een vereend door eeuwige en onbreekbaere banden. Zy worden nog geslingert door de onstuymigheden der hertstogten; maer deze zelve gemoedsdriften verkrygen eenen nieuwen glans door hunne standvastigheyd in elkanderen te beminnen. Dan worden alle laege gedagten verbannen; dan ziet men de ziel zig beurtelings verheffen en daelen, zy is bekwaem tot alles het gene groot, aengenaem en edelmoedig is, zy is bekwaem tot heldendaed, tot vuerige liefde, tot opregte vriendschap, en tot het beminnyk medelyden, 't gene de ongelukkigen op onze herten verwekken.

Hoe zeer word de ziel ook verrukt door de zoete hope! De Egtgenooten genaken reeks den oogenblik van Vader en Moeder genaemd te worden; hun kind naderd de geboorte; 't is eenen bezaeyden akker welkers oegst op het punt is van gemaeyd te worden. 't Is eene vrugt waer van de liefde het begin is, en die de liefde gaet plukken; eyndelyk dezen dierbaeren minnepand beschouwd het licht...! Men moet zyne eerste bewegingen naspeuren, zyn eersten glimlach beschouwen. Wat vermaek wanneer het de voorwerpen zal onderscheyden, wanneer het den naem van vader en moeder zal uytspreeken! Lief kind, uwe gezondheid, uwe smerten zyn voor hun voorwerpen van vermaek of van vrees; van hope of van droefheyd; en het is geduerende dezen stryd die gy hun veroorzaekt, dat uwe geboorte verwyderd, dat den tyd vervliëgd, en dat hunne genoegten zoo zuiver en zoo vreedzaam niet kunnen wezen, aengezien zy de zelve altyd genieten ten koste van de onnoozelheyd en van de deugd.

Maer ik zie onze twee Egtgenooten eenen anderen ouderdom bereyken. De vlugheyd heeft plaets gemaekt voor de zedigheyd, de liefde voor de regtzinnige en standvastige vriendschap, de driftigheyd voor de reden. Andere tyden, andere genegtheden. Het zyn heden gezette en gestaedige herten, ontbonden van de ontstuymige minnedriften; glorie-zuchtig, gevoelig en vlytig in het kwytten van hunne pligten jegens het Vaderland, bekwaem van het zelve te beminnen en te dienen, niet gelyk voorgaendelyk met een slag van geestdryvery, maer met reden en met eene onbepaalde liefde.

Ik zie alsdan de vrouwe, zig gelukkig agtende over het vertrouwen van den man, dit heylig vuer onderhouden door haeren dierbaeren invloed, en hem dikwils opwekken door haere eygene moedigheid.

Ik zie den man uytwendig gevreesd door de kwaeden, eenvoudig en vreedzaam in het midden van zyn huysgezin; daer zie ik onze twee Egtgenooten, gestreeld door de publieke agting, met tederheid, onvermoeytheid en zorgvuldigheid de opvoeding en de belangen behertigen van hunne kinderen, om er ook mannen van te maeken, om de toekomstige generatien te bereyden, om het menschelyk geslagt te verewigen.

Alles daeld op eene ongevoelige wyze; het eynde van den levens-loop naederd; de ziels-kragt verzwakt gelykerwys de gene van het lighaem, en de oud gewordenen Egtgenooten hebben geen ander vermaak meer dan het gene van de gedenkenis; zy hebben gezien, zy hebben geleefd; het voorleden is niet anders meer dan eenen gelukkigen droom; het geheugen blyft hun alleen over wanneer alle de levens-kragten by na teenemaal zyn uytgeput. Wat zeg ik! Hun hert is nog bewaem om den zoeten invloed van de weldaedigheid te genieten, om de Vaderlyke liefde te gevoelen. Luystert nae de leste woorden van dien zieltogenden Ouderling: "Ten is niet waer, zegt hy, dat ik geheel en al moet sterven; ik heb kinderen, en indien ik sterve, ik zal door hun nog leven. Myne Egtgenoot zal my overleven: naedert tot my, gy, alle myne eenige vrienden, verwarmt myne koude en kragteloze handen, omhelst my.." En het is in deze uytterste omhelzing dat hy de laetste schatting betaeld aen de natuer.

Ongehuwde ouderlingen, waer zyt gy! Wat doet gy geduerende deze zoete of treurige oogenblikken? Wat hebt gy gedaen sedert den ouderdom van veertig jaeren? Voor wien heeft u hert zig voelen ontsteken en verwarmen? Waer zyn uwe kinderen? Maer gy hebt geen Huysgezin, gy hebt noyt bemind; altyd doolende als vreemdelingen te midden in de uytgestrekte wereld, gy zyt ongevoelig voor de wereld, gy hebt haer verlaeten om alleen te leven: wel nu! Gy gaet dan alleen sterven. Ongelukkige! Hoe zeer zyt gy gestraft!

Ja, het geluk is verknogt met de vereeniging der deugdzaamene Egtgenooten. Waerom worden er dan ongelukkige Egtgenooten gevonden? De oorzaeken zyn maer al te zeer bekend. De al te haestige Huwelyken, waer in het hert geen deel heeft, door de baetzugt aengeleyd, en door ene blinde en lafhertige bewilliging uytgevoert; de verschillende inborsten te saemen gepaert; de ongetrouwigheden; de hertknaegende jaloezy; deze zyn die rampzaelige oorzaeken. Ongelukkige Egtgenooten, verbryzelt de banden die u ellendig maeken: ziet daer is de Wet; de egtscheyding is eene gunst voor u, zy is u toegelaeten, maekt er dan gebruik af. Maer is alle hoop van over-eenkomst verlooren? Hebt gy vrugten van uwe vereeniging bekomen? Ha, dewyl zy in het leven zyn, blyft vereenigt; scheyd niet het gene door hun onscheydbaar gemaekt is, en hoewel de egtscheyding u mooglyk is, maekt er noyt gebruik af.

Dat het my geoorloft zy te onderzoeken op wat wyze het geluk der egtgenooten verminderd of tot volmaektheyd kan gebragt worden. Het bestaet uyt duyzende omstandigheden die van de Wetten niet afhangen; het is nogtans zeker dat de Wetten en de Regeering, waer uyt zy voortkomen, eenen invloed hebben op dit geluk.

Ik zal van die slaefsche landen niet spreken, waer geene Wetten geduld worden, waer de eygenzinnigheid van eenen tyran de plaets der Wetten bekleed; waer den mensch altyd met het aenzigt tegen de aerde gedrukt, en door de vrees bedwongen word; daer, als het den tyran niet behaegt, is het een misfaed een redelyk gemoed te hebben, of teedere en gelukkige Egtgenooten te zyn.

Zal ik spreken van de monarchy, welke haere aenhangers hebben willen doen aenzien als eene op de Wetten gegronde regeering? Is het niet onder het jok van die haetelyke regeering dat de menschen veragt en voor ongelyk gehouden worden? Dat eene uytzinnige geestelykheyd het gezag voert? Dat eenen verwaenden en dikwils bedorven Edeldom het overig menschdom kleynder als niet agt? Dat de verdiensten onbekend blyven? Dat den alvoedenden landbouwer veragt is? Is het alsdan aan de Egtgenooten geoorloft eene verhevene ziel te hebben, nae eenen verdienden eertrap te streven, op roem bedagt te zyn, hunne kinderen de liefde voor het Vaderland in-te-boezemen? Neen, Wetten, die door en voor de belangens van eenen mensch alleen gemaekt zyn, kunnen niet over-een-komen met de belangens van alle: of om beter te zeggen, daer zyn geen Wetten waer den monarch alvermogend en boven haer is. Dus is dan de Koninglyke magt waerlyk eene alleenheersching. Eylaes! Dewyl wy Franschen zyn, wy kennen alle de ongelukken, welke zy voortgebragt heeft. Haere volstandige en rampzalige over-een-komst met de godsdienstige doolziekheyd is ons gebleken. De Koningen zyn het beeld van Godt, zeggen de eene. De Priesters zyn de dienaers van Godt, zeggen de andere. O die vreeden! Met zulke onbeschaemde leugenen hebben zy de oogen verblind, de geesten toegesloten voor de gezonde reden, de doolingen aengekweekt, de beguychelingen doen aenzien als wezentlyke zaeken: dus hebben zy de oppermagt overweldigd, en de heerschappy der wereld onregtveerdiglyk bemagtigt. Onregtveerdige bezitters zyn altyd tyrannen.

De vreedeaerts zyn altyd vol zorg en mistrouwen: en dit is de oorzaak dat de regeering der godsdienstige doolziekheyd en Koninglyke magt zoo duyster en ten alle tyde met ondoordringlyke verholentheden gepaerd was. Daerom is het dat zy hunne onverdraeglyke en schandelyke Inquisitie oeffenen, op de woorden, op de gevoelens, op de wys van God te aenbidden en op de geheymste gedagten. Daerom is het dat zy, door vrees en afgunst gepynigt, de doorlugtige mannen niet kunnen vry laeten. Is er eenen verheven geest, die aan de volkeren den fakkel der waerheyd durft vertoonen; hy word er om gestraft; maekt hy eenen boek waer in de regten van het menschdom aangewezen en uytgeleyd worden; hy word er om gestraft: zynen boek word voor muytzugtig verklaerd, en tot het vuer veroordeelt: den Schryver word in donkere Kerkers opgesloten, en op die wys word zelfs het gedagt in de boeyen gekluysterd.

De tyrannen zyn vreed. Ziet hier de reden waerom de Godsdienstige uytzinnigheyd en het Koninglyk gezag dikwils geweldennaeryen, ongeregtigheden, ja schelmstukken plegen: laet ons straffen, verschrikken en het verstand der menschen verduysteren. Laet ons heerschen door hulp en onder den dekmantel van eenen Godsdienst, hoedaenig dien wezen mag, zelfs met gevaer van dien te onteeren. Laet ons door ydele beguychelingen over de gemoederen heerschen, en om alles in een woord te zeggen, laet ons heerschen.

Maer, Burgers, laet ons die voorwerpen van schrik verwyderen, die voor ons niet anders meer zyn, dan eenen smertelyken droom. Met het haetelyk jok der Koningen af-te-schudden, hebben wy natuerlyker wys de regeering verkooren, waer onder wy moeten leven om voor altyd gelukkig te wezen. De stemme der natuer heeft ons gezeyd dat deze de regeering der vryheyd is. Onder die heerschappy vind men groote, nutte en zoete Wetten.

Daer is het dat de Wetten gemaekt zyn door de gene die zig de eerste daer aan moeten onderwerpen; vervolgens zy kunnen niet missen van gelykvormig te zyn aan de natuer. Daer is het dat de menschen gelyk en broeders zyn en geschat worden volgens hun regte weerd. Daer is het dat zy hunne weerdigheyd hernemen en beter worden als zy te vooren waeren; daer is het dat de menschlykheyd bemind en gediend word. Onder de alleenheerschende vorsten zyn de Egtgenooten bepaeld in hunnen huysgezinnen, en hebben niets anders gemeyn met den staet, dan dat zy deszelfs schattingen betaelen. In de Republieken treden zy buyten deze nauwe bepaeling, en nemen deel in de zaeken van den staet: hunne zoonen worden er in gebruykt volgens hunne verdiensten; hunne dogters worden er geliefd en geëerd; dus worden hunne vreugden vermenigvuldigd, hunne zinrykheyd aengepoord, en zy gevoelen dat zy waerlyk een Vaederland hebben. O gy alle, die de goede zeden hoogagt, en wenscht gelukkig te zyn, vereenigt u, word teedere Egtgenooten, woond in een vry land, en roept uyt gantsch uwe herten LEVE DE REPUBLIYKE!

DISCOURS
PRONONCÉ A BRUGES

Le 10 Floréal 4me. année républicaine,

A L A F È T E

D E S É P O U X ,

PAR LE CITOYEN GUINARD,

Membre de l'Administration centrale du Département
de la L y s.

REDENVOERING

GEDAEN TOT BRUGGE

Den 10 Floreal, 4de. jaer der Republyke,

O P D E F E E S T E

D E R E G T G E N O O T E N ,

DOOR DEN BURGER GUINARD,

Lid van de centraele Administratie van het Departement der L y s.

A B R U G E S ,

Chez J. Bogaert et Fils, Imprimeurs de l'Administration centrale du Département de la Lys,

		2		3	1	9	8	
7		9		2				
3			7				1	6
		6	3		2	8		
5				9				4
	8	4	5				3	2
			2		4	6	9	
	6	5				4		1
4		1		7	5			

4	6		3		1	7		2
	2	8			5		1	
			7					8
8		9	1		4	3		
5					3	8	6	
		4		5			7	
	4	6				2		
9	8			1	7		4	
			6	4		9	3	

VOORLOPIG		IK		CARIBISCH MUZIEK-GENRE		TWEETAL		ZAT		DIEREN-GELUID
RAP		VOGEL		OUDE		EEN PERSOON				
				SIERSTEEN						
SNAAR-INSTRUMENT						TIJDVAK				
GANG				LEDEMAAT						
				KERKLIED					ARENDE	
				VEL PAPIER						
LANGE BREDE SJAAL		DRAAGBED				SLEEPSCHIP				
				DWAAS						
										PELSDIER
				SNATER						
				HOEVEEL-HEID						
DEEL VAN HET GEBIT	LOEREN OP	ZANGSTEM				LUSTHOF				
		BON				AMPÈRE				
				NIET UIT						FRANS LIDWOORD
				WIJFJES-SCHAAP						ONHEILS-GODIN
ALDUS				IEP				BLOEIWIJZE		
ZUIVER GEWICHT				TE KOOP				AD INTERIM (AFK.)		
						FRIET				
BLOOTJE										
						KELTISCHE TAAL				

E	I	T	C	A	E	R	N	T	L	IJ	AUTORIT	REGLEMENT
F	K	E	N	A	U	E	U	A	L	S	FLAIR	RELATIE
N	L	E	G	E	Z	T	S	O	P	W	GELATEN	SPIONAGE
W	A	A	R	E	M	T	O	I	B	IJ	IJSWIJN	TAPPERIJ
E	P	L	I	M	E	E	O	R	IJ	N	INEENS	WEESOK
E	E	N	A	R	I	N	L	R	I	A	KEIHARD	WOLKELOOS
S	K	N	E	T	A	L	E	G	N	T	KENAU	ZODRA
S	S	N	A	G	E	P	K	A	E	U	KLAPEKSTER	ZWAARTE
O	T	L	E	N	P	N	L	D	E	R	KLIMREK	
K	E	I	H	A	R	D	O	Z	N	E	KNIEZEN	
R	R	E	T	R	A	A	W	Z	S	L	LASTEREN	
											NALATEN	
											NATUREL	
											POSTZEGEL	
											REACTIE	

Oplissing: .....

	MENU 1		MENU 1
 27/02	Hamrolletjes met witloof en puree	 06/03	Gemarineerd varkenslapje met Provençaalse saus, gegratineerde
 28/02	Soepvlees met mosterdsaus, wortelen en smeuaardappel	 07/03	Hammetje met hutsepot
 01/03	Stampot met boerenkool en rookworst	 08/03	Parmentier-gehaktschotel
 02/03	Konijn met pruimen, appelmoes en kroketten	 09/03	Brusselse steak met pepersaus, rauwkost en frieten
 03/03	Wildstoofpotje met peertje in rode wijn, boontje met spek en gratin dauphinois	 10/03	Oostends vispannetje met fijne groenten en puree
 04/03	Duivels gebrad met spruitjes en aardappelwedges	 11/03	Cordon bleu met doperwtjes en puree
 05/03	Varkenshaasje met calvadosroom, boontjesbundel, witloof en kroketten	 12/03	Parelhoen, druivensausje, groententimbaaltje en tartiflette-aardappel

	MENU 1		MENU 1
 13/03	Kalkoentournedos met dragonroomsaus met andijvie en kruidenpuree	 20/03	Gentse waterzooi en peterselie-aardappelen
 14/03	Kalfscrepinet, jus met sjalot, savooikool en peterselie-aardappelen	 21/03	Kortrijkse stampers met ei en kaas
 15/03	Goudgeel gebakken kabeljauw, kervelsausje en risotto	 22/03	Boerensteak met stoemp van warmoes
 16/03	Kippenfilet 'duxelles', portosaus, slareepjes en denne-appeltjes	 23/03	Stoofvlees op z'n Vlaams met sla en frieten
 17/03	Zalmfilet 'nantua', gegrilde groenten en couscous	 24/03	Hutsepot met braadworst
 18/03	Guldensporengebraad met rode kool en gekookte aardappelen	 25/03	Gevogelte 'grand mère', gestoofde romanesco en zoete aardappel
 19/03	Rundstong in madeirasaus, cressonette en kroketten	 26/03	Kip uit Bresse 'archiduc' met sla, tomaat en kroketten

	MENU 2		MENU 2
 27/03	Kip ham-kaas met prei en gekookte aardappelen	 03/04	Gevogelteschnitzel met gestoofde bloemkool en krielaardappelen
 28/03	Tanagra 'meunière' met tomaat/ courgette en aardappelpuree	 04/04	Gebakken pladijs met huisgemaakte tartaar, komkommerkubus en puree
 29/03	Spaghetti bolognaise	 05/04	Beenham met jonge wortelen en aardappelen met rozemarijn
 30/03	Stoofvlees met appelmoes en Vlaamse friet	 06/04	Kippenfilet met Japanse saus, kropsla en frietjes
 31/03	Lamsburger met boontjes en aardappelblokjes	 07/04	Groenlandse tarbot met bieslooksausje, wok van witloof / prei en Franse peterselieaardappelen
 01/04	Toscaans broodje met gegrilde groenten en aardappelpartjes	 08/04	Zuiderse kotelet met erwttjes op z'n Frans en puree
 02/04	Rundstong met champignons, madeira en kroketten	 09/04	Gebakken piepkuiken met dragonroomsaus, kropsla en rosti-aardappelen

Parmentierschotel:

- Puree
- Gehakt
- Groenten

Rib uit cassel

Romanesco of torentjeskool:

Romanesco is een zeer opvallende koolsoort, die nauw verwant is aan broccoli en bloemkool. Het is een heel gezonde en smakelijke soort kool.

Kalfscrepinet:

Fijn gemalen kalfs- en varkensvlees toeberaid met melk, eieren en kruiden. Gevormd tot een balletje en gewikkeld in een varkensnet

Hokifilet:

Gepaneerde vis

Tarte tatin van tomaat

Tanagra 'meunière

Gepaneerde vis

Aardappelwedges

Gevulde cannelloni:

- Cannelloni opgevuld met gehakt
- Tomatensaus
- Groenten

Kalfsblanket met prei, selder, wortel en rijst

Boeuf bourguignon

Escalope 'Milanaise'
(kalfsvlees)

Moussaka:

- Lamsgehakt
- Tomatensaus
- Aubergine, selder, courgette, wortelen, ...

Vadouvansaus

Warmoes:

Stoemp van warmoes is gemaakt met deze groente

Kip uit Bresse 'Archiduc'

Gepersilleerde aardappelen

Gesauteerde krieltjes:

Sauteren (afgeleid van het Franse sauter, wat springen of opgooien betekent) is een kooktechniek waarbij de ingrediënten, zoals rood vlees en groenten, onder hoge temperatuur in weinig olie in een pan en in een kort tijdsbestek worden verhit.

SUDOKU

6	5	2	4	3	1	9	8	7
7	1	9	8	2	6	5	4	3
3	4	8	7	5	9	2	1	6
1	7	6	3	4	2	8	5	9
5	2	3	1	9	8	7	6	4
9	8	4	5	6	7	1	3	2
8	3	7	2	1	4	6	9	5
2	6	5	9	8	3	4	7	1
4	9	1	6	7	5	3	2	8

4	6	5	3	8	1	7	9	2
7	2	8	4	9	5	6	1	3
3	9	1	7	2	6	4	5	8
8	7	9	1	6	4	3	2	5
5	1	2	9	7	3	8	6	4
6	3	4	8	5	2	1	7	9
1	4	6	5	3	9	2	8	7
9	8	3	2	1	7	5	4	6
2	5	7	6	4	8	9	3	1

KRUISWOORDDRAADSEL

VOORLOPER	A	IK	E	CARIBISCH	S	TWEE TAL	S	ZAT	B	DEBEN- GELUID
REP	L	VOSEL	G	MIDDE- GENE	DUID	A	N	EEN	I	PERSON
V	U			SIERSTEEN		TUONAK	E	E	U	K
ENIGAR- NOTENBAND	V	I	O	O	L	LEDENMAAT	E	E	U	W
GANG	H	A	L	KENKLEED	P	S	A	L	M	AREND
				VELPAPIER						A
LANGE BROEDSJAAL	S	DRAAGBOD	B	A	A	R	SLEEPSHOP	A	A	K
							DWAAS			
S	T	O	L	A	SNATER	M	O	N	D	PELSDIER
					HEVEEL- HOED					
DEEL VAN HET GEBIT	LORREN OP	ZANGSTEM	A	L	T	LUSTHOF	E	D	E	N
		BON				AMPERE				
T	A	N	D	NETUIT	A	A	N	FRANS	L	E
				WUJES- SCHAP				LEWIGDIE		
ALDUS	Z	O		IP	O	L	M	BOEDENLICE	A	A
ZONNEN- GEWICHT				TEKOOP				AD (INFORM)	A	R
								(MPK)		
N	E	T	T	O	FRIET	P	A	T	A	T
BLOOTJE	N	A	K	I	E	KELTISCHE TAL	I	E	R	S

WOORDZOEKER

E	I	T	C	A	E	R	N	T	L	I	J
F	K	E	N	A	U	E	U	A	L	S	
N	L	E	G	E	Z	T	S	O	P	W	
W	A	A	R	E	M	T	O	I	B	I	J
E	P	L	I	M	E	E	O	R	I	J	N
E	E	N	A	R	I	N	L	R	I	A	
S	K	N	E	T	A	L	E	G	N	T	
S	S	N	A	G	E	P	K	A	E	U	
O	T	L	E	N	P	N	L	D	E	R	
K	E	I	H	A	R	D	O	Z	N	E	
R	R	E	T	R	A	A	W	Z	S	L	

TULBAND

Signaal is een uitgave van
Zorggroep H. Hart Kortrijk

Verantwoordelijke uitgever:
W. Baeckelandt
Corporate Algemeen Directeur

Redactie:
Het onthaal
Tel.: 056/32 10 00

